

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านดุง
รายงานแผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริต
ปีงบประมาณ ๒๕๖๗

คำนำ

เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านดุง และหน่วยงานในสังกัด เป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการ ความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงกำหนดแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปี งบประมาณ ๒๕๖๗ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗) ไว้เป็นเครื่องมือในการกำกับการดำเนินงานด้าน การป้องกันความเสี่ยงเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับ รายละเอียดปรากฏ ตามเอกสารที่จะได้นำเสนอต่อไป

นายเชิดชัย เชื้อบัณฑิต
สาธารณสุขอำเภอบ้านดุง

สารบัญ

	หน้าที่
ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา	๑
ส่วนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๒.๑) วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๒.๒) กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๒.๓) องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดการทุจริต	๕
๒.๔) ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๕
๒.๕) ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๖
ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง	๖
ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๗
ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๘
ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	๑๑
ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง	๑๒
ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง	๑๒
ขั้นตอนที่ ๗ การจัดทำระบบบริหารความเสี่ยง	๑๔
ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง	๑๕
ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง	๑๖

ภาคผนวก คำสั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงทุจริต ประจำปี ๒๕๖๗

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมา

ความเป็นมา

๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยยุทธศาสตร์ชาติด้าน การปรับสมดุลและการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาค ภาครัฐที่หลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับ บทบาทภารกิจ และแยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจ ที่มีการแข่งขัน มีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งให้ภาครัฐมี ความโปร่งใส ปลอดภัยและประพฤติมิชอบ ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม เครือข่ายต่างๆ ชุมชนและประชาชน สอดส่อง เฝ้าระวังให้ข้อมูลและร่วมตรวจสอบการดำเนินการของ หน่วยงาน ภาครัฐตามความเหมาะสม พร้อมทั้งสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรภาครัฐให้ เกิดขึ้นในสังคม การปรับเปลี่ยนแนวคิดให้การปฏิบัติราชการเป็นมืออาชีพ มีจิตบริการ ทำงานในเชิงรุกและมองไปข้างหน้า สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม และสร้างจิตสำนึก ค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและละอายต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

๑.๒ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ได้ กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance and clean Thailand)” มีพันธ กิจหลักเพื่อสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริต ยกระดับธรรมาภิบาลใน การบริหารจัดการทุกภาคส่วนและปฏิรูป กระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบ ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล โดยเป้าประสงค์ของ ยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ คือ ประเทศไทยมีค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) สูงกว่าร้อยละ ๕๐ เพื่อให้เป็น มาตรฐานเป็นที่ยอมรับจากทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ โดยยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างสังคม ที่ไม่ทนต่อการทุจริต มุ่งเน้นให้ความสำคัญในกระบวนการปรับสภาพสังคมให้เกิดภาวะ “ที่ไม่ทนต่อการ ทุจริต” สร้างวัฒนธรรม ต่อต้านการทุจริต ต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ มีจิตสำนึกสาธารณะ สามารถแยกแยะ ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม และยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก เน้นการพัฒนากลไกกระบวนการป้องกันการทุจริตให้มีความเข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เพื่อลด โอกาสการทุจริต เสริมสร้างการปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน ให้มีธรรมาภิบาล

๑.๓ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ กำหนดมาตรการ หรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้น การสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อ สกัดกั้นมิให้ เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ -๒-

๑.๔ แผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องปราม กลยุทธ์ที่ ๒ ให้หัวหน้าส่วนราชการมีมาตรการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการ

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีการดำเนินงาน เช่นการวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริต ประพฤติมิชอบในด้านต่างๆ

๑.๕ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ โดยตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริตการ ประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ดังนี้ ข้อ ๐๓๖ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปี ข้อ ๐๓๗ การดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต และในเกณฑ์การประเมินมีเนื้อหาครอบคลุมหลายด้าน ซึ่งเกี่ยวข้องกับคุณธรรม ความโปร่งใสและการ ทุจริตทั้งที่มีลักษณะการทุจริตทางตรง และการทุจริตทางอ้อมรวมไปถึงบริบทแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข ลดโอกาส หรือความเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ

๑.๖ สำนักงานงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท) ได้วาง ระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการตามแผนปฏิรูปประเทศด้านการ ป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องปรามโดยมีกรอบ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในด้าน ๓ ด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงาน ที่มีภารกิจให้บริการประชาชน อนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาต ของ ทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘)

ด้านที่ ๒ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ และการ บริหาร จัดการทรัพยากรภาครัฐ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการตอบสนองต่อนโยบายรัฐบาล และสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) ภาคใต้ยุทธศาสตร์ ชาติฯ นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็น รูปธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ใหญ่โดยคณะผู้บริหารขององค์การ บริหารส่วนตำบลไผ่ใหญ่ได้ตระหนักถึง ความสำคัญ และถือเป็นนโยบายในเรื่องของการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต ซึ่งเป็นวาระของชาติและจังหวัด ลพบุรีในการที่จะกำหนดมาตรการหรือแนวทางการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในองค์กร จึงได้ดำเนินการจัดวางระบบการบริหารความ เสี่ยงการทุจริตขึ้น เพื่อค้นหาประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น ในองค์การบริหารส่วนตำบล และจัด วางมาตรการป้องกันในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อมิให้เกิดความเสียหายขึ้นใน องค์กรได้

ส่วนที่ ๒

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๒.๑ วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างความจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่ บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ใน องค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือ ในกรณีที่พบกับการ ทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกัน การทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อน ปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระ งานปกติของการ ฝ้า ระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการ รับรู้และยอมรับ จากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะ เป็นในลักษณะกำกับ ติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๒.๒ กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COCO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับ การยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ โดยที่ผ่านมา มีการออกแนวทางด้านการควบคุมภายใน เพิ่มเติมอีก ๓ ครั้ง คือ ครั้งแรกเมื่อปี ๒๐๐๖ เป็นแนวทางด้านการทำรายงาน ทางการเงิน Internal Control over Financial Report – Guidance for Small Public Companies ครั้งที่ ๒ เมื่อปี ๒๐๐๙ เป็นแนวทาง ด้านการกำกับติดตาม Guidance on Monitoring of Internal Control ครั้งที่ ๓ ในปี ๒๐๑๓ เป็นแนวทาง เพิ่มเติมด้านการควบคุม ภายใน Internal Control – Integrated Framework : Framework and Appendices การปรับปรุงในปี ๒๐๑๓ นี้ยังคงยึดกรอบแนวคิดเดิมของปี ๑๙๙๒ ที่กำหนดให้มีการควบคุม ภายในแต่เพิ่มเติมในส่วนอื่นๆ ที่ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มเรื่องการสอดส่องในภาพรวมของการ กำกับดูแลกิจการ ดังนั้น การควบคุมภายในจึงถือว่า -๔- มีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะตอบสนองต่อความ คาดหวังของกิจการในการป้องกันเฝ้าระวังและตรวจสอบการ ทุจริตภายในกิจการ

สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้องค์ประกอบที่

๑ : สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ – องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ – คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ – คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ – องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ – องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน องค์ประกอบ
ที่ ๒ : การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ – กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ – ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ – พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ – ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน
องค์ประกอบที่ ๓ : กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ – ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ – พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ – ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้ องค์ประกอบที่ ๔ : สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ – องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ – มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ – ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน
องค์ประกอบที่ ๕ : กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ – ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ – ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายใน ทันเวลาและเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริง และนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายใน มีประสิทธิผล

สำหรับแผนบริหารความเสี่ยงฉบับนี้ จะเน้นตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ องค์ประกอบที่ ๒ หลักการที่ ๘ ในเรื่องการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นหลัก

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้
➤ Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นอีก -

➤ Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบ ต้อง สอดส่อง ตั้งแต่แรก ตั้งข้อสงสัยบางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

➤ Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด ในส่วนที่ พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

➤ Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าใน เรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๒.๓) องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดัน หรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุม ภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยม การทุจริต (Fraud Triangle) องค์ประกอบของการทุจริต หรือสามเหลี่ยมทุจริต (The Fraud Triangle)

องค์ประกอบของการทุจริต หรือสามเหลี่ยมทุจริต (The Fraud Triangle)

๒.๔) ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการ ประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘)

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๒.๕) ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน การใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร

ภาครัฐ

๑. ด้านความเสี่ยงการทุจริตเงินบำรุง เกี่ยวกับการเงิน การบัญชี

ชื่อกระบวนการ / งาน

๒. กระบวนการเงินการบัญชี

-การจัดทำทะเบียนคุมการอนุมัติจัดซื้อ/จัดจ้าง

-การจัดทำทะเบียนคุมจ่ายเช็ค

-ปลอมลายมือชื่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

-บันทึกบัญชีไม่ตรงกับความเป็นจริง

-แก้ไขเอกสารทางบัญชี

-ยกเลิกสั่งจ่ายเช็คโดยไม่มีต้นขั้วเช็ค

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor	Unknown Factor
๑	กระบวนการเงินการบัญชี -ผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินไม่ใช่ข้าราชการ มอบหมายให้ลูกจ้างทำการเงินการบัญชี -จนท.การเงินไม่มีวุฒิทางการเงินการบัญชี เป็นสายวิชาชีพมาทำหน้าที่การเงิน -เสนอบันทึกอนุมัติจัดซื้อจัดจ้างไม่ครบทุกขั้นตอนให้ผู้แต่บริหารลงนามอนุมัติก่อน -ไม่มีการตรวจสอบเอกสารฎีกาก่อนเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ -การจัดซื้อ/จัดจ้างไม่เป็นไปตามแผน -การบริหารงานเงินไม่อยู่ในรูปแบบคณะกรรมการ	/ / / /	/ /

Know Factor : ความเสี่ยงทั้งปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติอยู่แล้ว

Unknown Factor : ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

- สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวัง
ในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติ ควบคุมดูแลได้
- สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน
หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม
หรือไม่สามารถควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก
คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้
อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	-ผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินไม่ใช่ข้าราชการ มอบหมายให้ลูกจ้างทำการเงิน การบัญชี		/		
๒	-จนท.การเงินไม่มีวุฒิทางการเงินการบัญชี เป็นสายวิชาชีพมาทำหน้าที่ การเงิน		/		
๓	-เสนอบันทึก่อนอนุมัติจัดซื้อจัดจ้างไม่ครบทุกขั้นตอนให้ผู้แต่บริหารลงนาม อนุมัติก่อน			/	
๔	-ไม่มีการตรวจสอบเอกสารฎีกาก่อนเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ		/		
๕	-การจัดซื้อ/จัดจ้างไม่เป็นไปตามแผน		/		
๖	-การบริหารการเงินไม่อยู่ในรูปแบบคณะกรรมการ		/		

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (หาค่าความเสี่ยงรวม) (Risk Level Matrix)

ขั้นตอนที่ ๓ นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมาก ที่เป็น สีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังที่มีค่า ๑ - ๓ คูณด้วย ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑ - ๓ เช่นกัน ค่า ๑ - ๓ โดยมีเกณฑ์ในการให้ค่า ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลังที่สำคัญของกระบวนการนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรม หรือ
ขั้นตอนนั้น

เป็น MUST หมายถึงมีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้นๆ แสดง
ว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้น เป็น SHOULD หมายถึงมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยง การ

ทุจริตค่าของ SHOULD หมายถึงมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

เกณฑ์การพิจารณาระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการและมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders

รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคีเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ ลด

รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย

Customer/User

ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal

Process หรือระดับด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

เกณฑ์การพิจารณาระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล ในระดับที่

รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล ในระดับไม่

รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติระดับความ รุนแรงของ ผลกระทบ ๓ ๒ ๑

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความ จำเป็นของ การเฝ้า ระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความ รุนแรงของ ผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ค่าความ เสี่ยงรวม จำนวน x รุนแรง
๑	-ผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินไม่เข้าราชการ มอบหมายให้ ลูกจ้างทำการเงินการบัญชี	๒	๑	๒
๒	-จนท.การเงินไม่มีวุฒิทางการเงินการบัญชี เป็นสาย วิชาชีพมาทำหน้าที่การเงิน	๒	๑	๒

๓	-เสนอบันทึกอนุมัติจัดซื้อจัดจ้างไม่ครบทุกขั้นตอนให้ผู้แต่บริหารลงนามอนุมัติก่อน	๓	๓	๙
๔	-ไม่มีการตรวจสอบเอกสารฎีกาก่อนเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ	๒	๒	๙
๕	-การจัดซื้อ/จัดจ้างไม่เป็นไปตามแผน	๒	๑	๒
๖	-การบริหารงานเงินไม่อยู่ในรูปแบบคณะกรรมการ	๒	๑	๒

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือ ขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือ ขั้นตอนรอง SHOULD
๑	-ผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินไม่ใช้ข้าราชการ มอบหมายให้ลูกจ้างทำการเงินการบัญชี	๒	
๒	-จนท.การเงินไม่มีวุฒิทางการเงินการบัญชี เป็นสายวิชาชีพมาทำหน้าที่การเงิน	๒	
๓	-เสนอบันทึกอนุมัติจัดซื้อจัดจ้างไม่ครบทุกขั้นตอนให้ผู้แต่บริหารลงนามอนุมัติก่อน	๒	
๔	-ไม่มีการตรวจสอบเอกสารฎีกาก่อนเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ	๒	
๕	-การจัดซื้อ/จัดจ้างไม่เป็นไปตามแผน	๒	
๖	การบริหารงานเงินไม่อยู่ในรูปแบบคณะกรรมการ	๒	

ตารางที่ ๓.๒.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง-ผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินไม่ใช่ข้าราชการ มอบหมายให้ลูกจ้าง
ทำการเงินการบัญชี

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคีเครือข่าย		X	
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม Financial		X	
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		X	
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process		X	
กระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth		X	

ตารางที่ ๓.๒.๒ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง--จนท.การเงินไม่มีวุฒิทางการเงินการบัญชี เป็นสายวิชาชีพ
มาทำหน้าที่การเงิน

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคีเครือข่าย		X	
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม Financial		X	
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		X	
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process		X	
กระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth		X	

ตารางที่ ๓.๒.๓ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง-- -เสนอบันทึกอนุมัติจัดซื้อจัดจ้างไม่ครบทุกขั้นตอนให้ผู้ดูแลบริหารลงนามอนุมัติก่อน

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครัฐเครือข่าย		x	
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม Financial			x
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		x	
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process		x	
กระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth		x	

ตารางที่ ๓.๒.๔ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง-- -ไม่มีการตรวจสอบเอกสารฎีกาก่อนเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครัฐเครือข่าย		x	
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม Financial			x
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		x	
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process		x	
กระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth		x	

ตารางที่ ๓.๒.๕ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง-- -การจัดซื้อ/จัดจ้างไม่เป็นไปตามแผน

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครัฐเครือข่าย		x	
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม Financial			x

ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		x	
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process		x	
กระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth		x	

ตารางที่ ๓.๒.๖ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง-การบริหารงานเงินไม่อยู่ในรูปแบบคณะกรรมการ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคีเครือข่าย		x	
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม Financial			x
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		x	
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process		x	
กระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth		x	

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Assessment)

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น ๓ ระดับ

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยงไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบ ถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
			ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
๑	-ผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินไม่ใช้ข้าราชการ มอบหมายให้ลูกจ้างทำการเงินการบัญชี	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
		พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
		อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง
๒	-จนท.การเงินไม่มีวุฒิทางการเงินการบัญชี เป็นสายวิชาซึ่งมาทำหน้าที่การเงิน	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
		พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
		อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง
๓	-เสนอบันทึกอนุมัติจัดซื้อจัดจ้างไม่ครบทุกขั้นตอนให้ผู้แต่บริหารลงนามอนุมัติก่อน	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
		พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
		อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง
๔	ไม่มีการตรวจสอบเอกสารฎีกาก่อนเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ	พอใช้			
๕	การจัดซื้อ/จัดจ้างไม่เป็นไปตามแผน	พอใช้			
๖	การบริหารงานเงินไม่อยู่ในรูปแบบคณะกรรมการ	พอใช้			

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยงในตารางที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยง อยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง เพื่อมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ตามระดับความรุนแรง

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	ผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินไม่ใช่ข้าราชการ มอบหมายให้ ลูกจ้างทำการเงินการบัญชี	แต่งตั้งข้าราชการทำหน้าที่การเงิน และมอบหมาย ให้ลูกจ้างทำหน้าที่บันทึกบัญชีภายใต้การควบคุม กำกับของเจ้าหน้าที่การเงิน
๒	จนท.การเงินไม่มีวุฒิทางการเงินการบัญชี เป็นสายวิชาชีพมาทำหน้าที่การเงิน	อบรมพัฒนาศักยภาพองค์ความรู้ ทุก ๖ เดือน
๓	เสนอบันทึกอนุมัติจัดซื้อจัดจ้างไม่ครบทุกขั้นตอนให้ ผู้บริหารลงนามอนุมัติก่อน	หัวหน้าเจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบก่อนเสนอผู้บริหาร ลงนาม
๔	ไม่มีการตรวจสอบเอกสารฎีกาก่อนเสนอผู้มีอำนาจ อนุมัติจ่าย	เจ้าหน้าที่การเงินตรวจสอบความถูกต้อง/ครบถ้วน ก่อนเสนออนุมัติจ่าย
๕	การจัดซื้อ/จัดจ้างไม่เป็นไปตามแผน	-ให้มีการประชุมคณะกรรมการในหน่วยบริการ เพื่อมีมติเห็นชอบในแผนการจัดซื้อจัดจ้างกรณีนี้ ออกแผนการเงินการคลัง -จัดทำแผนฯเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อเห็นชอบ
๖	การบริหารงานเงินไม่อยู่ในรูปแบบคณะกรรมการ	-มีคำสั่งหน่วยบริการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา รพ.สต.โดยผู้บริหารลงนาม -เมื่อมีการจัดซื้อ/จ้างไม่เป็นไปตามแผนให้นำเข้าที่ ประชุมคณะกรรมการพัฒนา รพ.สต.ทุกครั้ง

ขั้นตอนที่ ๒ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ สี ได้แก่

- ✓ สถานะสีเขียว : ไม่เกิด กรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม
- ✓ สถานะสีเหลือง : เกิด กรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันที่ตามที่ ตาม มาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรง < ๓
- ✓ สถานะสีแดง : เกิด กรณีที่อยู่ในข่ายยังแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมเพิ่มขึ้นแผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตไม่ลดลง ระดับความรุนแรง > ๓

ตารางที่ ๒ ตารางจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ที่	มาตรการป้องกันการทุจริต	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	แดง
๑	๑. จัดทำกระบวนการตรวจสอบปฏิภาทุกประเภทก่อนอนุมัติเบิกจ่ายเงิน ๒. ส่งเสริมบุคลากรที่มีหน้าที่ในตรวจสอบปฏิภาทุกประเภทก่อนอนุมัติเบิกจ่ายเงิน เข้ารับการอบรมเพื่อให้เข้าใจระเบียบ ข้อกฎหมาย เรื่องการกระบวนการตรวจสอบปฏิภาทุกประเภทก่อนอนุมัติเบิกจ่ายเงิน และระเบียบ ข้อกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอเพื่อให้การปฏิบัติงาน ถูกต้องโปร่งใส	กระบวนการตรวจสอบปฏิภาทุกประเภทก่อนอนุมัติเบิกจ่ายเงิน - เป็นความเสี่ยงเนื่องจากระบบข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าความรู้เรื่องกฎหมาย ระเบียบหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและรับรู้ได้รวดเร็ว -ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่จัดทำปฏิภาของหน่วยงานผู้เบิก เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องและสร้างความเข้าใจร่วมกัน เพื่อปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน	✓		
	๓. เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้แก่บุคลากรในองค์กร โดยฝึกอบรม และ เผยแพร่กิจกรรมด้านการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม เพื่อปลูกจิตสำนึก ๔.หากพบว่ามีกระทำความผิด องค์กรจะต้องดำเนินการทางวินัย ละเมิด และ อาญาอย่างเคร่งครัด		/		

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

นำผลจากทะเบียนใฝ่ระวังความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๖ ออกตามสถานะ ๓ สถานะ โดย สถานะความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้ จะต้องมิกิจกรรมหรือมาตรการอะไรเพิ่มเติม โดยแยกสถานะเพื่อทำระบบบริหารความเสี่ยงออกเป็น ดังนี้

- ๗.๑ เกินกว่าการยอมรับ (สถานะสีแดง Red) ควรมิกิจกรรมเพิ่มเติม
- ๗.๒ เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมิกิจกรรมเพิ่มเติม (สถานะสีเหลือง Yellow)
- ๗.๓ ยังไม่เกิดใฝ่ระวังต่อเนื่อง (สถานะสีเขียว Green)

ตารางที่ ๗ ตารางจัดทำระบบความเสี่ยง

๗.๑ (สถานะสีแดง Red) เกินกว่าการยอมรับ ควรมิกิจกรรมเพิ่มเติม

ที่	ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
	ไม่มี	ไม่มี

๗.๒ (สถานะสีเหลือง Yellow) เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมิกิจกรรมเพิ่มเติม

ที่	ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
	-ผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินไม่ใช่ข้าราชการ มอบหมายให้ลูกจ้างทำการเงินการบัญชี	แต่งตั้งข้าราชการทำหน้าที่การเงิน และมอบหมายให้ลูกจ้างทำหน้าที่บันทึกบัญชีภายใต้การควบคุมกำกับของเจ้าหน้าที่การเงิน
	-จนท.การเงินไม่มีวุฒิทางการเงินการบัญชี เป็นสายวิชาชีพมาทำหน้าที่การเงิน	อบรมพัฒนาศักยภาพองค์ความรู้ ทุก ๖ เดือน
	-ไม่มีการตรวจสอบเอกสารฎีกาก่อนเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ- เป็นความเสี่ยงเนื่องจากระเบียบหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเพิ่ม	เจ้าหน้าที่การเงินตรวจสอบความถูกต้อง/ครบถ้วนก่อนเสนออนุมัติจ่าย

<p>เป็นจำนวนมาก เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานจดจำไม่ครบถ้วนและตีความไม่ถูกต้อง</p> <p>- หน่วยงานผู้เบิกจัดทำฎีกาพร้อมเอกสารประกอบฎีกาไม่ถูกต้องตามระเบียบ หนังสือสั่งการและไม่เข้าใจในระบบ กระบวนการ ผู้ตรวจสอบต้องส่งคืนเพื่อแก้ไขมากกว่า ๑ ครั้ง</p> <p>-การจัดซื้อ/จัดจ้างไม่เป็นไปตามแผน</p>	<p>๑. สร้างระบบข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าความรู้เรื่องกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและรับรู้ได้รวดเร็ว</p> <p>๒.เมื่อมีกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมใหม่ จัดให้มีการประชุมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน แนะนำกัน ทำให้เกิดแก่นความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน</p> <p>๓.จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่จัดทำฎีกาของหน่วยงานผู้เบิก เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องและสร้างความเข้าใจร่วมกัน เพื่อปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน</p> <p>-ให้มีการประชุมคณะกรรมการในหน่วยบริการ เพื่อมีมติเห็นชอบในแผนการจัดซื้อจัดจ้างกรณีนอกแผนการเงินการคลัง</p> <p>-จัดทำแผนฯเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อเห็นชอบ</p>
<p>การบริหารงานเงินไม่อยู่ในรูปแบบคณะกรรมการ</p>	<p>-มีคำสั่งหน่วยบริการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา รพ.สต.โดยผู้บริหารลงนาม</p> <p>-เมื่อมีการจัดซื้อ/จ้างไม่เป็นไปตามแผนให้นำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนา รพ.สต.ทุกครั้ง</p>

๗.๓ (สถานะสีเขียว Green) ยังไม่เกิด ให้เฝ้าระวังต่อเนื่อง

ที่	ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
๑	กระบวนการตรวจสอบบันทึกอนุมัติจัดซื้อ/จัดจ้างทุกประเภทก่อนอนุมัติเบิกจ่ายเงิน	

ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๘ เป็นการจัดทำรายงานสรุปให้เห็นในภาพรวมว่ามีผลจากการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ตามขั้นตอนที่ ๗ มีสถานะความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด (สี) สถานะความเสี่ยง สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำสีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง สีแดง หมายถึง ความเสี่ยง ระดับสูงมากเพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล

ตาราง ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

ที่	สรุปสถานะความเสี่ยงการทุจริต (เขียว เหลือง แดง)		
	เขียว	เหลือง	แดง
๑		ผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินไม่ใช่ข้าราชการ มอบหมายให้ลูกจ้างทำการเงินการบัญชี	
๒		จนท.การเงินไม่มีวุฒิทางการเงิน การบัญชี เป็นสายวิชาชีพมาทำหน้าที่การเงิน	
๓		ไม่มีการตรวจสอบเอกสารฎีกาก่อนเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติจ่าย	
๔		การจัดซื้อ/จัดจ้างไม่เป็นไปตามแผน	

ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๙ เป็นการจัดทำแบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต หรือสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ตารางที่ ๘ ต่อผู้บริหารของหน่วยงาน ซึ่งหวังระยะเวลาของ การรายงานผลขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ใหญ่ จะดำเนินการรายงานปีละ ๑ ครั้ง

ตารางที่ ๙ แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

แบบรายงานสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ณ วันที่.....	
หน่วยงานที่ประเมิน	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง	

โอกาส/ความเสี่ยง	
สถานะของการดำเนินการจัดการความเสี่ยง	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ ฝ้าระวัง และติดตามต่อเนื่อง ☐ เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม ☐ เหตุผลอื่น (โปรดระบุ)
ผลการดำเนินงาน

ตารางที่ ๑๐ ตารางการเสนอขอปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ระหว่างปี (ทดแทนแผนเดิม)

หน่วยงานที่เสนอขอ	
วันที่เสนอขอ	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงเดิม	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงใหม่	
ผู้รับผิดชอบหลัก	
ผู้รับผิดชอบรองที่เกี่ยวข้อง	
เหตุผลในการเปลี่ยนแปลง	๑. ๒. ๓.

ประเด็นความเสี่ยงหลัก	เดิม	ใหม่

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ : บทนำ	๑
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๒
บทที่ ๒ : การวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๓
๒.๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๓
- เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)	๓
- เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลต่อบุคลากร	๓
- ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)	๓
- ตารางระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)	๔
๒.๒ การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest)	๔
๒.๓ ตารางการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment Plan for Conflict of Interest)	๔
๒.๔ การจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)	๕
๒.๕ สรุปภาพรวมของผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๕
บทที่ ๓ : ผลการจัดการความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๖
๓.๑ ประโยชน์ของการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๖
๓.๒ ปัญหาและอุปสรรคของการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๖
๓.๓ แนวทางปรับปรุงแก้ไขความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๖
รายชื่อคณะทำงานวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๖
๔. แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน งบประมาณ ๒๕๖๕ หน่วยงาน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านดุง	๗

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

ความเสี่ยง (Risk) คือ การวัดความสามารถ ที่จะดำเนินการให้วัตถุประสงค์ของงานประสบความสำเร็จ ภายใต้การตัดสินใจ งบประมาณ กำหนดเวลา และข้อจำกัดด้านเทคนิคที่เผชิญอยู่ ความเสี่ยงจึงอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา อันเนื่องมาจากความไม่แน่นอน และความจำกัดของทรัพยากร การจัดการความเสี่ยง หรือ การบริหารความเสี่ยง (Risk management) คือ การจัดการความเสี่ยง ทั้งในกระบวนการในการระบุ วิเคราะห์ (Risk analysis) ประเมิน (Risk assessment) ดูแล ตรวจสอบ และควบคุมความเสี่ยงที่สัมพันธ์ กับ กิจกรรม หน้าที่และกระบวนการทำงาน เพื่อให้องค์กรลดความเสียหายจากความเสี่ยงมากที่สุด อันเนื่องมาจากภัยที่องค์กรต้องเผชิญในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือเรียกว่า อุบัติภัย (Accident)

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ทับซ้อนและผลประโยชน์ ส่วนรวม หรือ Conflict of Interests หมายถึง สถานการณ์หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงาน บริษัท หรือผู้บริการมีผลประโยชน์ส่วนตัวมากจนมีผลต่อการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของส่วนรวม กล่าวคือ การที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตนอันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้อง มากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา ใน รูปแบบที่หลากหลาย จนกระทั่งกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ไม่เห็นว่าเป็นความผิด ตัวอย่างการกระทำ ดังกล่าวมีให้เห็นได้มากในสังคม ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากการยึดผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นหลักได้ส่งผลเสียหายที่เกิดขึ้นกับประเทศชาติก่อให้เกิดการกระทำที่ผิดจริยธรรม และ จรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ แต่ทำหน้าที่กลับตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้องเป็นหลัก

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารจัดการปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเปิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัว และผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์ หรือ สภาวะการณ์ของการขัดกันของประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

สามารถจำแนกความเสี่ยงออกเป็น ๔ ลักษณะ ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมาย และพันธกิจในภาพรวมที่เกิดจากเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ไม่เหมาะสม รวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบายเป้าหมายกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ภาวะการแข่งขัน ทรัพยากรและสภาพแวดล้อม อันส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร

๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk: O) เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากระบบงานภายในขององค์กร/กระบวนการเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมที่ใช้/บุคลากร/ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ และการเงิน เช่น การบริหารการเงินที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทันต่อสถานการณ์ หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์การ เช่นการประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินการ เป็นต้น เนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณ และการเงินดังกล่าว

๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk: C) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากความไม่ชัดเจนความไม่ทันสมัยหรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ รวมถึงการทำนิติกรรมสัญญา การร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนในครั้งนี้ นำเอาความเสี่ยงในด้านต่างๆมาดำเนินการวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) และตามบริบทความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนนี้จะช่วยให้สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขทราบถึงความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นสามารถกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย นอกจากนี้ ยังบรรลุเป้าหมายตามนโยบายสำคัญเร่งด่วนหรือภารกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษ (Agenda Based) อีกด้วย

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้าง สืบทอดวัฒนธรรมสุจริต และแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการให้เกิดความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

๒. เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการบริหารราชการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล

๓. เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันสมควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้

๔. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อการบริหารราชการแผ่นดินแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชน

บทที่ ๒

การวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

๒.๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสียหาย เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพ เนื่องจากข้อมูลเป็นเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)

ระดับ	โอกาส	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังเกิดขึ้นน้อยมาก
๒	น้อย	มีโอกาสดังเกิดขึ้นน้อย
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังเกิดขึ้นปานกลาง
๔	มาก	มีโอกาสดังเกิดขึ้นมาก
๕	มากที่สุด	มีโอกาสดังเกิดขึ้นมากที่สุด

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลกระทบต่อบุคลากร

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงาน
๒	น้อย	ไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	บรรยากาศการปฏิบัติงานไม่เหมาะสม
๔	สูง	ลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง
๕	สูงมาก	ลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	เขตสี	มาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงต่ำ	๑ - ๓ คะแนน	เขียว	ยอมรับความเสี่ยง
ระดับความเสี่ยงปานกลาง	๔ - ๙ คะแนน	เหลือง	ยอมรับความเสี่ยง แต่ควรมีมาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงสูง	๑๐ - ๑๖ คะแนน	ส้ม	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
ระดับความเสี่ยงสูงมาก	๑๗ - ๒๕ คะแนน	แดง	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยง หรือหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง โดยการ หยุด ยกเลิกเปลี่ยนแปลง กิจกรรม

ตารางระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๑	๒	๓	๔	๕
		๑	๒	๓	๔	๕
โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)						

๒.๒ การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest) ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้ศึกษาถึงปัญหา และแนวโน้มโอกาสในการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ที่พบว่ามีมีความความเสี่ยงในการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

๑. การจัดซื้อจัดจ้างและการจัดหาพัสดุ
๒. การใช้รถยนต์ของทางราชการ

๒.๓ ตารางการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment Plan for Conflict of Interest)

ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง	วัตถุประสงค์	การประเมินความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน			
			โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง
(๑) จัดซื้อจัดจ้าง และการจัดหาพัสดุ	การจัดซื้อจัดจ้าง ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือมีการจัดหาพัสดุที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดมาทดแทน	เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้าง และการจัดหาพัสดุ ให้เป็นไปตามประกาศ ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ และดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA)	๔	๔	๑๖	๑
(๒) การใช้รถราชการ	๑. ใช้รถราชการไม่ถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ๒. ผู้ใช้รถราชการละเลยการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ๓. ใช้ เก็บรักษา ซ่อมบำรุงรถส่วนกลาง และรถรับรอง ไม่เป็นไปตามระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยหลักเกณฑ์การใช้ การเก็บ รักษา การซ่อมบำรุง รถส่วนกลางและรถรับรอง พ.ศ. ๒๕๒๖	เพื่อให้การใช้รถราชการ เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง และป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน	๕	๓	๑๕	๒

๒.๔ การจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

ความรุนแรงของ ผลกระทบ (Impact)	๕			(๒)		
	๔				(๑)	
	๓					
	๒					
	๑					
		๑	๒	๓	๔	๕
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)				

จากการจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map) ที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน สามารถสรุปวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	ลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
(๑) จัดซื้อจัดจ้าง และการจัดหาพัสดุ	ลำดับ ๑ (ระดับความเสี่ยงสูงมาก = ๑๖ คะแนน)
(๒) การใช้รถยนต์ของทางราชการ	ลำดับ ๒ (ระดับความเสี่ยงสูง = ๑๕ คะแนน)

๒.๕ สรุปภาพรวมของผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

จากผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน และจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านดุง โดยจัดลำดับความสำคัญดังนี้

ลำดับที่ ๑ การจัดซื้อจัดจ้าง และการจัดหาพัสดุ อยู่ในระดับความเสี่ยงสูงมาก

(ระดับความเสี่ยงสูง = ๑๖ คะแนน) มีความสำคัญที่ควรต้องรีบแก้ไข โดยศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องพบว่า บุคลากรหรือผู้ปฏิบัติ ไม่ทราบหรือยังขาดการศึกษาระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องแบบสม่ำเสมอถึงขาดการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน หรือในสายอาชีพ

ลำดับที่ ๒ การใช้รถยนต์ของทางราชการ อยู่ในระดับความเสี่ยงสูง

(ระดับความเสี่ยงสูง = ๑๕ คะแนน) มีความสำคัญที่ควรต้องรีบแก้ไข เพื่อให้การใช้รถราชการเป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้องและป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

บทที่ ๓

ผลการจัดการความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

๓.๑ ประโยชน์ของการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. บุคลากรเกิดความตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระบบงานหรือการปฏิบัติงานโดยไม่ตั้งใจ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในระบบงานหรือการปฏิบัติงานให้ถูกต้องยิ่งขึ้น

๒. หน่วยงานที่พบปัญหาความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้มีการปรับปรุงแก้ไข หรือมีการ กำหนดมาตรการ หรือแนวทางการปฏิบัติ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในหน่วยงาน

๓. เป็นฐานข้อมูลและองค์ความรู้สำหรับการบริหาร และการปฏิบัติงานเพื่อลดปัญหาการทุจริต คอร์รัปชัน และเพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนมีประสิทธิภาพ และมุ่งสู่องค์กร ปลอดภัยจากการทุจริต

๓.๒ ปัญหาและอุปสรรคของการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. การวิเคราะห์ปัญหายังไม่ครอบคลุมทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ทำให้บางกิจกรรมยังมีความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนอยู่ภายใต้กิจกรรม

๒. การพบปัญหาความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ยังใช้ระยะเวลาในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ที่ล่าช้า ทำให้ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ยังคงมีการปฏิบัติงานตามแบบวิธีเดิม

๓. หน่วยงานไม่ให้ความสำคัญ หรือยังมองไม่เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นที่จะส่งผลกระทบต่อบุคลากร หรือองค์กร จึงเกิดการเพิกเฉย หรือไม่ปฏิบัติตามแนวทางที่ถูกต้อง

๓.๓ แนวทางปรับปรุงแก้ไขความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. เร่งดำเนินการจัดอบรมหรือสัมมนา เพื่อให้บุคลากรทราบและตระหนักถึงหลักเกณฑ์การจัดซื้อ จัดจ้างให้ถูกต้องตามระเบียบ การศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง หรือบทลงโทษหากพบผู้กระทำการฝ่าฝืน เพื่อป้องกันความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน หรือการหาช่องทางเพื่อกระทำการทุจริต

๒. นำประเด็นความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ที่มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงมา ปรับปรุงแก้ไข คู่มือผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ โดยเพิ่มเติมข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุ และวิธีการเบิกจ่ายค่าตอบแทน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ของคู่มือ และครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องมากขึ้น

๓. กำหนดให้มีมาตรการหลักเกณฑ์ หรือแนวทางปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องชัดเจนเพิ่มมากขึ้น ในรายละเอียดการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ รวมถึงบรรจุให้เป็นหัวข้อในการกำหนดมาตรฐานความโปร่งใส ในการดำเนินงาน ของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เพื่อเพิ่มศักยภาพขององค์กร ในด้านความโปร่งใส และปลอดภัยจากการทุจริต

รายชื่อคณะทำงานวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. นายเชิดชัย เชื้อบัณฑิต	สาธารณสุขอำเภอบ้านดุง	ประธานคณะทำงาน
๒. นายประสิทธิ์ หาแก้ว	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ	คณะทำงาน
๓. นายศรารุฒิ บุญญะรัง	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	คณะทำงาน
๔. นางนภัชวิมล ดาโสม	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	คณะทำงาน
๕. นายพิราบ จำปาเพชร	พนักงานช่วยเหลือคนไข้	คณะทำงาน
๖. นายประชุม อ่อนตาจันทร์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ	เลขานุการคณะทำงาน

๔.แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน งบประมาณ ๒๕๖๖

หน่วยงาน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านดุง

แผนบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับ ผลประโยชน์ทับซ้อน	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง
<p>๑.การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่</p> <p>๑.๑การส่งแผนปฏิบัติการจัดซื้อให้ สตง. ล่าช้า การซื้อนอกแผน มากกว่า 1 ครั้ง/ เดือน ส่งผลให้ หน่วยงานมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น</p> <p>๑.๒ การรับของขวัญ</p>	<p>๑.ยึดถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้ หรือรับของขวัญเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และประกาศ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๓ไม่เรียกรับหรือยอมจะรับ หรือ ยอมให้ผู้อื่นเรียก รับหรือยอมจะรับซึ่งของขวัญแทนตน หรือ ญาติของตน ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังปฏิบัติหน้าที่ ไม่ว่าจะ เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตาม เว้น แต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยาหรือเป็นการให้ตามประเพณีหรือ ให้แก่บุคคลทั่วไป</p> <p>๑.ให้มีการรายงานผลการเบิกจ่ายเงินบำรุง/ผลการจัดซื้อจัดจ้าง</p>
<p>๒.การทำธุรกรรมกับตัวเองหรือเป็นคู่สัญญาความ เสี่ยงที่มีอยู่</p> <p>๒.๑ จัดซื้อมีผู้ค้ารายเดียว>1ครั้ง/เดือน</p>	<p>ยึดถือปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ให้มีการพิจารณาใบแสดงความบริสุทธิ์ใจ ตรวจสอบคู่สัญญา</p>
<p>๓.การทำงานหลังจากออก จากตำแหน่งสาธารณะ หรือ หลังเกษียณโดยใช้อิทธิพล</p>	<p>เจ้าหน้าที่ต้องไม่อาศัย ตำแหน่งหน้าที่ แสวงหาประโยชน์ใดๆ ให้แก่ตนเองและผู้อื่น</p>
<p>๔.การทำงานพิเศษโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ ราชการสร้างความน่าเชื่อถือ</p>	<p>มีการจัดอบรมการเบิกจ่ายค่าตอบแทน</p>
<p>๕. การรู้ข้อมูลภายในแล้นำข้อมูลไปหาประโยชน์ ให้กับตนเองหรือผู้อื่น</p>	<p>ห้ามเจ้าหน้าที่ใช้ข้อมูลทางลับของทางราชการ เพื่อแสวงหา ประโยชน์แก่ตน หรือพวกพ้อง หรือครอบครัว หรือคนรู้จัก</p>
<p>๖.การใช้บุคลากรหรือทรัพย์สินของหน่วยงานเพื่อ ประโยชน์ส่วนตน</p> <p>๖.๑ ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่ การขอใช้รถราชการโดยไม่ขอ อนุญาตใช้รถ ไม่มี การกำกับติดตามการ เบิกจ่ายค่าน้ำมันเชื้อเพลิง</p> <p>๖.๒ การควบคุม เก็บรักษารถ นอก หน่วยงาน โดยไม่ขออนุญาต ส่งผลต่อภาพลักษณ์องค์กร</p>	<p>๑.สร้างความเข้าใจให้ผูปฏิบัติงานเข้าใจระเบียบ ขอกฎหมายที่ เกี่ยวข้อง</p> <p>๒.หัวหน้าหน่วยงานต้องควบคุม กำกับดูแล ตรวจสอบ การใช้ ทรัพย์สินของทางราชการให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายโดย เคร่งครัด</p>